

נקודת מבט – point of view

נקודת מבט (תצפית) בקולנוע היא בדרך כלל עניינו של המספר, שהסיפור מסופר דרך עיניו. הרעיונות וההתרחשויות מסוננים דרך תודעתו ושפתו של המספר. היא או הוא יכולים להיות או לא להיות חלק מהסיפור, ויכולים גם להיות מעין "מדריכים" עבור הקורא. ישנן ארבעה סוגים בסיסיים של נקודות מבט:

מספר בגוף ראשון: מספר את הסיפור שלו. לעיתים המספר הוא עד אובייקטיבי שאפשר לסמוך עליו שיספר את הארועים במדויק.

סרטים רבים משתמשים בטכניקת המספר בגוף ראשון. הצופה מזדהה עם העדשה. על מנת להפיק בקולנוע מספר בגוף ראשון, המצלמה חייבת לתעד את כל ההתרחשויות דרך עיני הגיבורים, דבר שיהפוך את הצופה עצמו לאחד מהם.

החסרון בשימוש הבלעדי של המצלמה כגוף ראשון הוא הישירות שלה. יש כאן גם מידת תסכול מסוימת של הצופה שרוצה לראות את הגיבור. בד"כ אנו לומדים להכיר דמות באמצעות ההתבוננות בתגובותיה לאנשים וארועים, אלא אם הבמאי שובר את מוסכמות המצלמה בגוף ראשון ואז אין רואים את הגיבור אלא רק את מה שהוא רואה.

נקודת מבט הכל יודעת: זוהי נקודת מבט מחוייבת בקולנוע. בכל פעם שהבמאי מזיז את המצלמה במסגרת השוט או בין השוטים, מוצעת לנו נקודת מבט נוספת שממנה נוכל להעריך את הסצינה. הבמאי יכול לחתוך בקלות מנקודת מבט סובייקטיבית (גוף ראשון) למגוון של שוטים אובייקטיביים. הוא יכול להתרכז בתגובה יחידה (צילום תקריב) או בתגובותיהן בו בזמן של כמה דמויות (צילום מרחוק). הבמאי יכול להראות לנו סיבה ותוצאה (פעולה ותגובה בתוך שניות). הוא יכול לחבר פרקי זמן ומיקומים שונים כמעט בו בזמן (עריכה מקבילה). המצלמה הכל יודעת יכולה להיות צופה בלתי מעורב או להיות פרשנית ושנונה.

נקודת מבט של גוף שלישי: בסרטים המספר בגוף שלישי ימצא בד"כ בסרטים תיעודיים, שם קרייןמאלמוני (או לא) מספר לנו על הקרע של הדמויות המרכזיות.

נקודת מבט אובייקטיבית: מעין פיתוח של המספר הכל יודע. המספר הוא אובייקטיבי הוא המנותק מכולם. הוא אינו חודר לתודעה של אף דמות. הוא רק מזווח על הארועים מבחוץ דרך הצגת העובדות. נקודת המבט האובייקטיבית בקולנוע מנוצלת בעיקר על ידי במאים ריאליסטיים המקפידים על צילום מרחוק ונמנעים מכל עיוות או פרשנות כגון: זוויות, עדשות או פילטרים.